

Državni izpitni center

P 1 4 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 2. junij 2014

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1, 15).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 7.1, 9, 16.1).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2. 10).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Milan Vogel/M. Vogel ♦ Stare fotografije Gorenjske ♦ Delu/časopisu Delo/dnevniku Delo ♦ 3. 11. 2012/3. novembra 2012 ♦ Gorenjskega muzeja 		5 pravilnih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
2	1	♦ C		
3	3	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slikovno gradivo ♦ fotografija (portreta, mesta) ♦ portret ♦ slike 	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ popestri(jo) besedilo ♦ ponazori(jo) temo ♦ pritegnejo pozornost bralca ♦ predstavlja(jo) različna primerka fotografij z razstave ♦ predstavljamo si lahko Kranj leta 1869 ♦ predstavlja deklico iz časa pred 1. sv. vojno 	4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Kot pravilno rešitev v drugem stolpcu upoštevamo samo tiste odgovore, ki so v skladu z navedbo posameznega spremljevalca pisanja.
		po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ členjenost na stolpce ♦ členjenost na odstavke ♦ različna velikost črk ♦ različne vrste tiska/krepki tisk 	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ poveča(jo) preglednost besedila ♦ poudari(jo) pomembnejše dele ♦ loči naslov/uvodni odstavek od drugega dela besedila 	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ DA ◆ NE 		5 pravilnih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
5	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Z razglednic je razvidno, kako so ljudje včasih živeli in kakšna je bila pokrajina. ◆ Fotografije prikazujejo običaje, navade ljudi in nekdanji način življenja. ◆ Fotografije so dokumentacija gospodarskega napredka in razvoja okolice. ◆ Fotografije in razglednice pomagajo sestavljati zgodbo o gorenjskem človeku in njegovi krajini. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Več kot tisoč sto fotografij od sredine šestdesetih let 19. st. do sredine 20. st. in šest družinskih albumov z več kot tisoč fotografijami pomaga sestavljati zgodbo o gorenjskem človeku in njegovi krajini. ◆ Najstarejša znana upodobitev Kranja na fotografiji je iz leta 1869. 	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi Primer napačne rešitve: ◆ V skoraj vseh muzejih imajo zbirko starih fotografij in razglednic.
6.1	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ V drugem odstavku pisec pripoveduje o življenju in delu Kristijana Pajerja, ki je bil svetovni popotnik in fotograf ter avtor najstarejše upodobitve Kranja. ◆ Pripoveduje o nadarjenem fotografu Kristijanu Pajerju in njegovih (držnih/nenavadnih) popotovanjih. ◆ Predstavljen je Kristijan Pajer, ki je avtor najstarejše znane upodobitve Kranja. Izvemo tudi njegovo življenjsko zgodbo. ◆ Kristijan Pajer je eden prvih slovenskih fotografov. Leta 1869 je posnel najstarejšo fotografijo Kranja. Veliko je potoval (v Aleksandrijo celo brez dovoljenja) in s potovanja po Sveti deželi poslal cesarju Francu Jožefu album s fotografijami. ◆ V odstavku je predstavljeno delo Kranjčana Kristijana Pajerja in njegovo življenje. Bil je fotograf, učitelj in pomočnik slovenskega misijona v Afriki. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kristijan Pajer je bil pustolovski, iznajdljiv in bister. Bil je zelo nadarjen fotograf, ki je z izborom svojih fotografij pridobil naklonjenost cesarja. <p>Primeri nepopolne rešitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Leta 1869 je Kristijan Pajer posnel podobo Kranja, ki sedaj velja za najstarejšo fotografijo oz. upodobitev tega mesta. ◆ V drugem odstavku izvemo, da je Kristijan Pajer odplul v Kartum in da je bil sprejet na mesto pomočnika slovenskega misijona v Afriki. 	2 za pomensko ustreznost povedi – rešitev mora vsebovati podatek o življenju Kristijana Pajerja in podatek o njegovem fotografskem ustvarjanju 1 za pomensko nepopolno ali deloma ustrezno rešitev (npr. če kandidat poleg podatkov o življenju in ustvarjanju osebe navede še, da odstavek govori o najstarejši fotografiji Kranja, dobi za pomensko ustreznost samo eno točko) 1 za jezikovno pravilnost povedi Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, tudi če je za pomensko ustreznost dobil samo 1 točko.

			<p>Primer deloma ustrezne rešitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Govori o najstarejši znani upodobitvi Kranja iz leta 1869 in predvsem o avtorju fotografije Kristijanu Pajerju, ki ima zanimivo življenjsko zgodbo. 	<p>Če kandidat odgovora ni zapisal v povedi, za rešitev ne dobi točk (npr. življenjska zgodba svetovnega popotnika in fotografa Kranjčana Kristijana Pajerja).</p>
6.2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kristijan Pajer – pionir gorenjske fotografije ♦ Kristijan Pajer in najstarejša upodobitev Kranja ♦ Kristijan Pajer ♦ Kristijan Pajer, svetovni popotnik in nadarjen fotograf ♦ Življenje/delo Kristijana Pajerja ♦ Življenjska zgodba/pot Kristijana Pajerja ♦ Kdo je Kristijan Pajer? ♦ Svetovni popotnik ♦ Avtor najstarejše znane upodobitve Kranja ♦ V Aleksandrijo v zaboju 	<p>1 za pomensko ustrezen naslov</p> <p>Primeri neustreznih rešitev:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Najstarejša upodobitev Kranja na fotografiji ♦ Mesto Kranj leta 1869 ♦ Nadarjeni slikar Kristijan Pajer ♦ Življenjepis Kristijana Pajerja 	
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ pozitivno		
7.2	1	<p>po smislu, npr., tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ nadarjen fotograf ♦ drzen svetovni popotnik ♦ nemirni duh ♦ zanimiva življenjska zgodba ♦ (slikovni) opus, izjemen po obsegu/kakovosti/motiviki/kompoziciji ♦ prestižni album 	<p>Upoštevammo tudi rešitve v obliki povedi, ki vsebujejo ustrezno besedno zvezo, npr. Bil je drzen svetovni popotnik.</p>	<p>3, 2 navedbi = 1</p> <p>Primeri napačnih rešitev:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ izjemen po obsegu/motiviki ♦ drzen ♦ nadarjen ♦ že kot petnajstletnik
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Družinskih fotografij je okrog dvesto, kar je le desetina vseh fotografij. ♦ Ker se je ohranilo več portretov posameznikov, fotografij različnih dogodkov in gorenjskih krajev (kot pa fotografij družin). ♦ Družinskih fotografij je malo, precej več je portretov. ♦ Na podlagi najstarejših fotografij, ki pričajo, da so se družine fotografirale le ob posebnih priložnostih.	♦ Družine so se fotografirale samo ob posebnih priložnostih (npr. če se je poročil otrok ali če je šel kdo služiti vojaščino). ♦ Družinskih fotografij je le desetina.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi Primer neustrezne rešitve: ♦ Na podlagi fotografij v najstarejših albumih.
9	2	♦ publicistično ♦ enogovorno ♦ javno ♦ prikazovalno		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
10	1	♦ Č		
11	2	♦ 5 ♦ 1 ♦ 4 ♦ 3		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ fotografija ♦ samostalniška beseda	♦ samostalnik	Upoštevammo vse pravilne oblike besed, npr. fotografije, fotografske, so se fotografirale.
	1	♦ fotografski ♦ pridevniška beseda	♦ pridevnik	Zaporedje izpisanih besed je lahko drugačno, ne sme pa se ponoviti ista beseda (npr. fotografije, fotografij).
	1	♦ fotografirati ♦ glagol		Za vsak pravilno rešen stolpec dobi kandidat 1 točko. Če pa je pravilno napisal tri besede iste besedne družine (npr. fotografske, fotografije, fotografirale), vendar ni poimenoval besednih vrst ali jih je poimenoval napačno, dobi za takšno rešitev 1 točko
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ 2./2/v drugem	♦ 3.	
13.2	3	♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA		5 pravih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ fotografška zbirka ♦ družinske fotografije ♦ kranjski muzej ♦ diamantni prstan	♦ Kranjski muzej	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
15	3	♦ novinarjem Milanom Voglom ♦ muzejsko svetovalko Marjano Žibert ♦ svetovnem popotniku Kristijanu Pajerju ♦ cesarju Francu Jožefu		4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ tvoma		
16.2	2	ena od: ♦ Ob razstavi je bil izdan katalog. ♦ Katalog je bil izdan ob razstavi. ♦ Ob razstavi se je izdal katalog.		1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ prislavno določilo časa/p. d. č.	♦ prislavno določilo	
17.2	2	ena od: ♦ Ko je končal ljudsko šolo v Kranju, je že kot petnajstletnik nastopil službo učitelja. ♦ Potem ko je končal ljudsko šolo v Kranju, je že kot petnajstletnik nastopil službo učitelja. ♦ Ze kot petnajstletnik je nastopil službo učitelja, potem ko je končal ljudsko šolo v Kranju.	♦ Ko je končal ljudsko šolo v Kranju, je kot petnajstletnik nastopil službo učitelja.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ A		
	1	♦ C		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ (cesar) Franc Jožef		Upoštevamo tudi rešitve v drugih sklonskih oblikah.
	1	♦ (Kranjčan) Kristijan Pajer		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ B		
	1	♦ C		
Skupaj	2			

Naloga 21	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Zgradba	1	♦ tematski naslov (samo <i>Poročilo</i> ni ustrezen naslov) in podpis	1 za obe prvini
	1	♦ smiselna členitev besedila na odstavke (najmanj dva odstavka)	
	1	♦ obseg besedila	1 (manj kot 90 besed = 0 točk)
Vsebina	2	♦ KAJ se je zgodilo <ul style="list-style-type: none"> - odprtje razstave Fotografski ateljeje priporoča ♦ KDO se je udeležil dogodka <ul style="list-style-type: none"> - dijaki Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo / dijaki 4. B ♦ KDAJ se je zgodilo <ul style="list-style-type: none"> - 11. 10. 2012 (ob 19. uri) ♦ KJE je potekalo dogajanje <ul style="list-style-type: none"> - v Mestni hiši v Kranju 	2 = 4 podatki 1 = 3, 2 podatka
	2	♦ potek dogajanja, po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> - avtorica razstave in kataloga Marjana Žibert nam je povedala/nas je vodila po razstavi - ogledali smo si <ul style="list-style-type: none"> • več kot tisoč sto fotografij od sredine 60. let 19. stoletja do sredine 20. stoletja in družinske albume • zbirko starih fotografij s celotnega gorenjskega območja • najstarejšo fotografijo Kranja, ki jo je posnel Kristijan Pajer • družinske fotografije in portrete posameznikov, fotografije različnih dogodkov in gorenjskih krajev 	1 1 za najmanj 2 podatka
	1	♦ pomen dogodka/ogleda razstave ali posebna zanimivost oziroma zanimiv podatek, po smislu, npr. ena od: <ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje slovenske kulturne dediščine - kdo je odprl razstavo - kdo vse se je udeležil odprtja - kdo nam je priporočil ogled - kaj so izjavili udeleženci - kaj vse smo videli poleg fotografij, npr. stare naprave za fotografiranje 	1

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	<p>2 ♦ jezikovna pravilnost</p> <p>2 ♦ slogovna ustreznost</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripovedovalno besedilo (glagoli v pretekliku) - resničnost in smiselnost podatkov (v skladu z izhodiščnim besedilom; primer neustreznosti: <i>Z vodstvom Gorenjskega muzeja smo se dogovorili za obisk razstave.</i>) - brez ponavljanja - enogovorno publicistično besedilo brez prvin uradnega pisma - brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: <i>Ime mi je Aljaž Klemenčič in sem dijak Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo v Kranju.</i>) 	<p>3 napake = – 1 točka, do 0</p> <p>Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p> <p>Če je poročilo napisano v obliki uradnega pisma, se za vsako prvo uradnega besedila (npr. sporočevalčev naslov, naslovnikov naslov, posebej zapisana kraj in datum, nagovor naslovnika, pozdrav, ob podpisu še lastnoročni podpis) odšteje 1 točka, do 0 točk.</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.</p>
Skupaj	<p>12 Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.</p>	

1. primer besedila

NA RAZSTAVI V KRANJU

Dijaki Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo smo se v petek, 11. 10. 2012, ob 19. uri udeležili odprta razstave z naslovom Fotografski atelje priporočila v kranjski Mestni hiši. Udeležence so pozdravili številni govorci, med drugimi tudi avtorica razstave Marjana Žibert, ki je predstavila vsebino razstave in pobude za njeno postavitvev.

Nato smo si ogledali stare fotografije z gorenjskega območja, družinske albume, številne portrete posameznikov. Fotografije na razstavi prikazujejo način življenja in navade ljudi na Gorenjskem v času od sredine šestdesetih let 19. stoletja do sredine 20. stoletja. Videli smo tudi najstarejšo upodobitev Kranja, ki je delo Kristijana Pajerja. Marjana Žibert nam je predstavila življenjsko zgodbo fotografa, na katerega so Kranjčani zelo ponosni.

Z ogledom razstave smo obogatili poznavanje kulturne dediščine, saj smo spoznali delček razvoja zgodovine slovenske fotografije.

Anja Klemenčič

2. primer besedila

Poročilo o ogledu razstave Fotografski atelje priporočila

Dijaki 4. B smo si 11. oktobra 2012 ogledali razstavo Fotografski atelje priporočila. Razstavo so odprli v Mestni hiši v Kranju z županovim nagovorom.

Razstavljene so bile fotografije iz sredine šestdesetih let 19. stoletja in prve polovice 20. stoletja. Razdeljene so bile v skupine. Največ je bilo fotografij različnih dogodkov in gorenjskih krajev ter portretov posameznikov. Zanimive pa so bile tudi družinske fotografije.

Po razstavi nas je vodila avtorica razstave, gospa Marjana Žibert. Povedala nam je, da so se v preteklosti družine fotografirale ob posebnih priložnostih, npr. ob porokah ali pa, ko so bili otroci še majhni. Predstavila nam je tudi delo Kristijana Pajerja, ki je bil takrat svetovni popotnik in je svoje fotografije Svete dežele poslal celo cesarju Francu Jožefu.

Po končanem ogledu je sledila pogostitev in ogled kataloga Stare fotografije Gorenjske, ki je bil izdan ob razstavi.

Aljaž Klemenčič

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Ciril Kosmač, Pomladni dan (odlomek), Učiti se, se pravi ...

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je zgodba.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pisatelj pripoveduje o dogodku, na koncu pa je tudi malo dialoga, ki je dramska prvina.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	V odlomku fantu, ki se ne uči, dajejo napotke o učenju, najprej učitelj, potem ravnatelj, kasneje pa še oče. Fant je na koncu trdno odločen, da se bo učil.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Ravnatelj daje fantu nasvet, kako naj se uči, in pričakuje, da se bosta jeseni videla. Ko oče in sin odideta, se pogovarjata o tem.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	Oče je spremlil sina v šolo, kjer naj bi ta delal izpite. Sprejel ju je ravnatelj, prisoten pa je bil tudi profesor. Oba sta fantu govorila o učenju in o knjigah. Po odhodu iz šole mu o tem govori še oče. Sin objubi, da se bo učil.

Primerjava napotkov – razlaga podobnosti (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Vsi mu svetujejo iste knjige. Pridigajo mu, da se mora učiti.
0	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Podobni so si v tem, da so v svojih napotkih jasni in odločni, da imajo glavno besedo. Pravijo, da bo moral veliko delati.
1	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Profesor mu je povedal, kaj se bo moral naučiti in katere knjige naj kupi. Tudi ravnatelj je govoril o knjigah in rekel, da je treba ob njih sedeti in sedeti in še sedeti, oče pa reče, da bo treba knjige spraviti v glavo.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Profesor, ravnatelj in oče pravijo fantu, da se bo moral veliko učiti. V tem se ne razlikujejo. Vsi mu tudi povedo, da bo moral prebrati mnogo knjig. Ravnatelj in oče sta si podobna še v nečem – fanta spodbujata in zaupata vanj. Prepričana sta, da bo uspel. Podobnost med njima nakaže pisatelj, ko napiše, da je ravnatelj fanta očetovsko potrepljal po ramenu.

Primerjava napotkov – razlaga razlik (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Do poba se različno obnašajo. Profesor je nesramen, ravnatelj zahteven, vendar ga tudi razume, oče je hkrati prijazen in strog.
0	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Profesor pravi, naj se uči le italijanščino, ravnatelj pa misli, da vse. Razlika je tudi v njuni prijaznosti. Oče ima seveda do sina drugačen odnos.
1	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ko je profesor pridigal, da je v teh krajih italijanščina najvažnejši predmet, je ravnatelj pokazal, da on ne misli tako, in ga je prekinil.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Profesor poudarja samo, kako pomembna je italijanščina, misli, da se mora fant najbolj učiti tega jezika, ravnatelj pa meni, da se mora učiti vse. Od ravnatelja in očeta se profesor najbolj razlikuje v tem, da fantu ne nameni nobene pozornosti, kaj šele spodbude. Videti je vsega naveličan, torej ga tudi njegov bodoči učenec ne zanima.

Pojasnitev fantovega odziva (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Vidi se, da je lepo vzgojen, ker se noče prepirati.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ta odziv je zelo majhen. Skoraj nič ne govori, ker se verjetno boji ravnatelja in učitelja. Tudi z očetom se hitro strinja in mu vse objubi. Previdno je zložil stare knjige v nahrbtnik in šel. Očetu je rekel, da bo nemara šlo, ko se je oče razburil, pa mu je objubil, da se bo zagrizel.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Fant se na profesorjevo in ravnateljevo govorjenje ne odziva z besedami, pisatelj pa tudi ne napiše, kaj doživlja. Zdi se, da nekoč učenci niso spraševali, ampak le poslušali. Na očetove besede pa najprej odgovori z neodločnostjo in dvomom, Ko mu oče svetuje, kako si lahko pri učenju pomaga, je trdno odločen, da bo dal vse od sebe. To tudi glasno objubi.

Citirana poved (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ne ustreza navodilu.	»Previdno je popravil nahrbtnik, da se knjige ne bi trgale, in hitreje stopil.« »– Nemara bo šlo, – je zamrmral pob in zmignil z rameni.«
1	Citat ni povsem v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. Navedenih je več citatov, med njimi je eden pravilen. Namesto citata je opisan primer.	»In res je bil prepričan, da se bo zagrizel.« / »– Saj se bom zagrizel, – je glasno objubil pob.«
2	Citat ustreza navodilu/razlagi.	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni.	
0	Povzetek ugotovitev.	Vsi torej poudarjajo, da je učenje pomembno, razlikujejo pa se v svojem odnosu do fanta. Oče in ravnatelj ga spodbujata, očetova spodbuda sinu pomaga, da postane bolj odločen, da dobi še večjo voljo do učenja.
2	(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	

Mnenje o načinu učenja, prikazanem v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Ko se učimo, se ne smemo jeziti na tiste, ki nas silijo k temu. Vedeti moramo, da nam hočejo dobro.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Nihče ne more samo sedeti in se učiti. Pomembno je, da si razporedimo čas in se učimo sproti. Jaz se ne bi mogel učiti tako in toliko kot ta fant. Mislim, da se lahko učimo tudi drugače.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Učenje je lahko res težko, kot pravi ravnatelj v tem odlomku. Vendar po moje to ne velja za vsakogar in ne v vsakem primeru. Zdi se, da »pob«, ki poslušá nasvete treh moških, ne bo počel nič drugega, kot sedel za knjigami in se učil. Zanj je to morda potrebno, ker se mora v kratkem času pripraviti za več izpitov, ni pa potrebno za tistega, ki redno hodi k pouku in poslušá učiteljeve razlage. Nasveta, ki ga da oče sinu, da naj se uči z jezo, pa ne razumem dobro. Po mojem se z jezo učijo samo tisti, ki jih silijo k učenju, fant v odlomku pa se mi ne zdi takšen.

Presoja pomena takega načina učenja v sodobnem času (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezana z odlomkom.	V teh časih je tak način manj pomemben, sploh pa se ne učimo več toliko.
1	Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, s šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.	Danes imamo veliko možnosti za učenje ob računalniku in knjiga počasi izgublja svojo moč, vendar je način učenja pomemben. Prav tako kot knjiga svojo moč izgublja klasičen način učenja, prikazan v odlomku.
2	Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.	Učenje iz knjig je še vedno pomembno, a ne tako kot nekoč, ker lahko znanje pridobivamo tudi na druge načine. Všeč mi je, da na spletu samo vtipkam besedo in takoj dobim razlago, ki jo potrebujem. Zadovoljni so lahko tudi tisti, ki morajo prebrati veliko knjig, saj jim v teh časih zanje ni treba imeti nahrbtnikov, kot ju imata sin in oče v Kosmačevem delu. (Primer) Če bi kak virus uničil vso napredno tehnologijo, bi se spet učili samo iz knjig. Preživele so stoletja, v njih je natisnjenih mnogo modrosti, zato bi jih morali spoštovati. Mislim, da je najbolje, da se učimo na vse načine: iz »navadnih« in elektronskih knjig, s pomočjo spleta in vseh drugih medijev. Ne glede na to, iz česa se učimo, učenje še vedno zahteva miselni napor in vztrajnost.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primera ni. Primer ne utemeljuje presoje.	Nekoč so se učili samo iz učbenikov, včasih pa tudi teh ni bilo in so morali pisati v zvezke vse, kar jim je povedal učitelj.
1	Primer je nakazan.	Zdaj se učimo preko spleta, čeprav še vedno uporabljamo učbenike in druge knjige. Večina mladih raje sedi pri računalniku kot pri knjigi. Gledamo pa lahko tudi dokumentarne filme.
2	Primer je na kratko opisan.	Ljudje vedno bolj uporabljajo elektronske knjige, tudi v naši hiši so prisotne. Sestra je študentka in mama ji je nekoč rekla, da premalo sedi za knjigami, ona pa se je nasmehnila in ji odgovorila, da je sedenje sedaj enako kot nekoč, samo knjige so drugačne. Potem ji je na računalniku pokazala knjige, iz katerih se uči, in mama se je seveda čudila. Sestra ji je razložila, kakšne so njihove prednosti. Rekla je, da se iz njih veliko lažje uči in da so bolj dostopne kot v knjižnicah, kjer nekaterih sploh ni. Mama ji ni nasprotovala, pripomnila pa je, da so njej navadne knjige mnogo ljubše, da se je iz njih veliko naučila in da je ob romanih, ki jih je prebrala, preživela veliko prijetnih ur.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo. / Ponavlja se določena vrsta napake.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Andrej Blatnik, NE (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	To je drama.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pisatelj pripoveduje o dogajanju v neki partnerski zvezi. Dialog v njem je dramatska prvina, lirski so občutja in razmišljanja. (Upoštevamo: epsko z dramatsko in lirsko prvino / epsko z dramatsko prvino / epsko z lirsko prvino.)

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Moški in ženska se prepirata, on je zelo nasilen. Izzivata drug drugega, hkrati pa se spominjata, kako jima je bilo nekoč lepo.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Ženska hoče zapustiti partnerja, on pa hoče, da bi ostala z njim, čeprav je nasilen. Ne more se obvladati, najprej jo tepe, potem davi.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	Pripoveduje o nasilju moškega nad žensko. Ženska hoče zapustiti svojega partnerja, ta jo pretepa in davi, ona pa vztraja pri svoji odločitvi. Oba razmišljata o napaki, ki naj bi ju privedla do takega odnosa.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana. Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	preteklost in sedanjost / napaka iz preteklosti
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	partnerski odnos / posesivnost v partnerskem odnosu
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	Ijubezen in nasilje / nasilna ljubezen

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Tako dolgo ga je izzivala, da se ni mogel več obvladati. On jo je ljubil, ona pa je imela drugega. Moški je nasilen, ker ga hoče ženska zapustiti. Želi, da bi ga še naprej ljubila, ker jima je bilo nekoč lepo.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Moški je grob, ne more se obvladati. Ker hoče partnerka oditi, jo zgrabi za vrat. Ne dovoli, da bi ga zapustila, čeprav je z nasiljem uničil njuno zvezo. Pravi ji celo, da mora biti ljubezen enaka. Hoče, da se spomni, kdaj sta se prvič videla, počasi reče, da jima je bilo skupaj lepo.
1	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Prikazano je nekaj, kar ni združljivo – ljubezen in nasilje. Moškemu v odlomku to ni jasno, saj želi le malo po tem, ko je skrajno nasilen do svoje partnerke, od nje slišati, da ga še ljubi.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Govori ji o pomenu ljubezni, ona pa sploh ne more več govoriti, ker ji zaradi davljenja zastaja dih. Moški noče sprejeti resnice, da je ljubezen minila, noče izgubiti svoje partnerke, a prav to, kar počne, je najbolj razumljiv razlog za konec njune zveze.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Citāt ne ustreza razlagi.	»Lepo, je ponovil.«
1	Opisani primer/citat ni povsem v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.	»Nočem biti s tabo.« / »Lepo nama je bilo skupaj, je rekel on, čisto počasi.«
2	Opisani primer/citat ustreza razlagi.	»Zdaj? je zagrala.« / »Tudi zdaj.« / »Zakaj naj bi bilo zdaj drugače kot vselej?«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni.	
2	Povzetek ugotovitev.	V tej zvezi je prevladalo nasilje, torej ljubezen ni več možna. Vse, kar moški počne, je nesmiseln poskus, da bi ohranil zvezo.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Jaz bi ga že zdavnaj zapustil. Sama si je kriva.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Ta moški bi moral imeti kakšno drugačno žensko, takšno, ki bi mu vračala udarce. Ampak to ne bi bila rešitev, ker nasilje rodi nasilje. Verjetno bo to še spoznal.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Mislím, da ni čisto pri pravi pameti. Kako lahko pričakuje, da bo partnerka ostala z njim in da ga bo celo ljubila? Ni ji dal le klofute, kar se lahko med partnerji ali v drugih odnosih zgodi, ko se ljudje spozabijo, ko jih malo zanese. Potem to po navadi obžalujejo in se opravičijo ... Njegovo nasilje pa je zelo hudo, zanj ni opravičila, ne glede na to, kaj je partnerka naredila, s čim ga je prizadela. Po mojem mnenju se to nasilje ne dogaja prvič, saj ona pravi, da ga pozna in da ve, da se ne bo mogel ustaviti. Zato se sprašujem, zakaj je ženska sploh še s takim moškim.

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Če bi bilo več ljubezni, bi bilo manj nasilja.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.	Ljubiti se in se tepsti? To res ne gre skupaj. Če se nimamo več radi, gremo vsak po svoje. Kako naj imam rad nekoga, ki me tepe? Nemogoče.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Ljubezen in nasilje sta največji nasprotni. Ljubezen je zelo dragocena, je najlepša vez med ljudmi, brez nje življenje za mnoge nima smisla. Nasilje pa je zlo, ki se odraža v dejanjih, je sila, ki uničuje vse, kar ljubezen gradi, tudi človeka samega. Kdor je nasilen, ne ljubi in obratno. Seveda pa si nekateri ljubezen predstavljajo drugače, enačijo jo z lastništvom, mislijo, da so ljudje, ki so se kdaj ljubili, za vedno last drug drugega. Ljubezen gradi, a tudi mi moramo graditi njo, sicer mine. Če se to zgodi, je ne moremo obuditi, še najmanj z nasiljem. Takoj ko se pojavi nasilje, vemo, da je mrtva.

Utemeljitev mnenja s primerom iz izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni. Primer ne utemeljuje mnenja.	Bila sta dober par, dokler ona ni spoznala nekoga drugega. Potem je njen partner postal nasilen, ona pa je uživala.
1	Primer je nakazan.	V filmih pogosto vidimo, da nekateri kar vztrajajo skupaj, čeprav mučijo drug drugega. Tako je tudi v vsakdanjem življenju. Veliko nasilja je v raznih zvezah.
2	Primer je na kratko opisan.	Zelo podobna zgodba se je dogajala v našem kraju. Moški in ženska, ki sta živela blizu nas, sta bila še mlada, otrok nista imela. Kmalu smo opazili, da je v tej zvezi nekaj narobe. Njega čez dan ni bilo nikoli doma, prihajal je zvečer in takrat so se zasiljali njuni prepiri. Tega, da je moški fizično nasilen, nismo vedeli. Potem smo neke noči slišali njene krike in soseda je poklicala policijo. Policija je odšla, onadva pa sta ostala skupaj. Od takrat ni nihče več posredoval, čeprav smo kričanje še večkrat slišali. Nasilje se je tako stopnjevalo, da je ženska potrebovala zdravniško pomoč. Šele po tistem sta se razšla. Najprej je odšla ona, kmalu za njo pa še on. Morda sta spet skupaj. Kdo ve?

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo. / Ponavlja se določena vrsta napake.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko, če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).